بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2016/HC-A/437
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:
  - ނަން: އަޙްމަދު އާދިލް
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް: ހ. ނަވަރިޔާގެ/ މާލެ
  - އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A105206
  - މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ހ. ނަވަރިޔާގެ/ މާލެ
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް:
  - ނަން: ޢާއިޝާ ޝަހީމާ އިބްރާހިމް ނަސީމް
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް: މ. ހިރުފުލަވަރ/ މާލެ
  - އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A064227
  - މިހާރުގެ އެޑްރެސް: މ. ހިރުފުލަވަރ/ މާލެ

- ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚު: 27 ސެޕްޓެމްބަރ 2016 * ނިމުނު ތާރީޚު: 21 ފެބްރުއަރީ 2017

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2099/Fm-C/2015
- ނިންމިކޯޓު: ފެމިލީ ކޯޓު
- ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: ހަޟާނަތު
- ހުށަހެޅުނުތާރީޚު: 19-10-2015 * ނިމުނު ތާރީޚު: 10-08-2016

- މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ހަމީދު، ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރަޢޫފު އިބްރާހީމް، ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު

• ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2099/Fm-C/2015 ޤަޟިއްޔާ އެކޯޓުން ނިންމާފައިވާގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތްނޫންކަމަށްބުނެ، އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު [illegible] އެދި، ދ. [illegible]/ މާލެ އަޙްމަދު ޝާހިދުގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] ހައިކޯޓަށް [illegible] [illegible] މައްސަލައެކެވެ.

މިޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible]، ވ. [illegible]/ މާލެ އައިޝަތު [illegible] އިބްރާހީމް ނަސީރެވެ.

• ފަރާތްތަކުގެ ނުކުތާތައް:

01- ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2099/Fm-C/2015 ޤަޟިއްޔާ އަކީ، ދ. [illegible]/ މާލެ އަޙްމަދު ޝާހިދު އާއި ވ. [illegible]/ މާލެ އައިޝަތު [illegible] އިބްރާހީމް ނަސީރުއާ ދެމެދުން ކައިވެނިކުރީ 21 އޯގަސްޓު 2011މ./ 21 ރަމަޟާން 1432ހ. ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އާއި އައިޝަތު [illegible] އިބްރާހީމް ނަސީރުގެ [illegible] އަޙްމަދު ޝާހިދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

އެޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible]، "[illegible]،" އިސްވެ [illegible] [illegible] [illegible]، ދ. [illegible] އަޙްމަދު ޝާހިދު (އައިޑީކާޑުނަންބަރު: A105206) އާއި، ވ. [illegible] އައިޝަތު [illegible] އިބްރާހީމް ނަސީރު (އައިޑީކާޑުނަންބަރު: A064227) އާ ދެމެދުން ކައިވެނިކުރީ، 21 އޯގަސްޓު 2011މ./21 ރަމަޟާން 1432ހ. ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އައިޝަތު [illegible] އިބްރާހީމް ނަސީރު ގެ [illegible] އަޙްމަދު ޝާހިދު [illegible] [illegible]،

ދަޢުވާކުރި އަޙްމަދު ޝާހިދު މިދަޢުވާ ހުށަހަޅުއްވަމުން، އަޙްމަދު ޝާހިދު އާއި އައިޝަތު [illegible] އިބްރާހީމް ނަސީރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އާއި [illegible] [illegible]

ޤާނޫނުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ކަމަށްވާއިރު، އަޙްމަދު ރަޝީދު އާއި އަނީސް ޢަލީ އިބްރާހީމް ނަސީރާ ދެމަފިރިން ވަރިވުމަށްފަހު، ހަޟާނަތުގެ އަމުރު ޤާނޫނީ ދަރިފުޅު ބައްދަލުކުރުން، ދަރިފުޅު އަޙްމަދު އާއި އުފެދުނުއިރު ގެންދިޔުން، ފެނިގެން ބަދަލުކުރުމަށް ޝަރުޢީ ދައުލަތުގެ ކުރެވިފައި ނުވި ނަމަވެސް، 2014 ވަނަ އަހަރުގެ ޑިސެމްބަރު މަހުން ފެށިގެން އަޙްމަދު ދަރިފުޅާ ބައްދަލުކުރުމުގެ ފުރުސަތު ހުރަސްއަޅައި، ދަރިފުޅު [illegible] އަޙްމަދު ދަރިފުޅާ [illegible] އަނީސް ޢަލީ އިބްރާހީމް ނަސީރު [illegible] ދަރިފުޅު [illegible] އަނީސް ޢަލީ އިބްރާހީމް ނަސީރު [illegible] ދަރިފުޅުގެ ބައްދަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުގައި ދަރިފުޅު [illegible] ސަބަބުން [illegible] އަނީސް ޢަލީ އިބްރާހީމް ނަސީރު އާއި އަދި ދަރިފުޅުގެ ބައްދަލުކުރުމުގެ [illegible] [illegible] ދަރިފުޅާ [illegible] [illegible]، އަނީސް ޢަލީ އިބްރާހީމް ނަސީރު އާއި ދަރިފުޅުގެ ބައްދަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި، ދަރިފުޅު [illegible] [illegible] [illegible] ކުރުމަށް [illegible] [illegible]، އަނީސް ޢަލީ އިބްރާހީމް ނަސީރުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުގައި ދަރިފުޅު [illegible] ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] އަމުރު ކުރެވިފައި ނުވާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/91 ([illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު) ގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހައިކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2000/4 ([illegible] ޤާނޫނު) ގެ 41 ވަނަ މާއްދާ އާއި 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަދި (ބ) އަށް [illegible]، ހައިކޯޓުން [illegible] ކުރުމަށް ޤާނޫނުގެ [illegible]، އެމާއްދާގެ (ބ) ގައި [illegible] ހައިކޯޓު ބެލުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] އަނީސް ޢަލީ އިބްރާހީމް ނަސީރު އާއި ހައިކޯޓުގެ ދަރިފުޅުގެ ޤާނޫނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގެ 72 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible]، ކުރުމުގައި ޤާނޫނުގެ ބެލުމުގެ [illegible]،

ހަމަޖެހި އަމުރު ބެލުމުގެ [illegible] ޤާނޫނުގެ ބެލުމުގެ [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible]

[illegible]، ދަރިފުޅު [illegible] [illegible] [illegible] ދަރިފުޅު [illegible] [illegible] އަނީސް ޢަލީ އިބްރާހީމް ނަސީރު [illegible]، އަނީސް ޢަލީ އިބްރާހީމް ނަސީރުގެ ދަރިފުޅު [illegible] [illegible] [illegible]

ސިއްޙަތާއި އަޚްލާޤާއި އަދި އުޅުއްވުމުގައި ގެ މިންވަރަށް ބަލައިގެން ފުރިހަމަކޮށްދެވޭނީ ދިރިއުޅުމުގައިވާކަމަށާއި، އައިޝާ އަލީ އިބްރާހީމް ނަސީރުގެ ފަރާތުން ދަރިފުޅު ބަލައި ބޭނުންތަކުގެ އޯގާތެރިކަމާ އަޅާލުމާއި ފަރުވާތެރިކަން އަބަދުވެސް ގެންދަނީ ބަލަހައްޓަމުންނާކަމަށާއި، ދަރިފުޅު ދިރިއުޅުމުގައި ގެއަކީ ނުވަތަ ވާހަކަ ރައްކާތެރި އެކަށީގެންވާގޮތް ކަމަށާއި، މިހާރު އައިޝާ ޝަރީޢަތް އެނބުރި ކުޑައިރުއްސުރެ “Asthma” ނުވަތަ ނޭވާލުމުގެ ދަތިކަން ހުރި ކުދިން ގެނެސް ކުއްޖަކަށްވާތީ، ޑޮކްޓަރުން ކަނޑައެޅުމުގައި ދުވަހުން އެއްވަރަކަށް ޚާއްޞަ ދަރިފުޅާއި ބޭސްފަރުވާ ކުރަމުން، އައިޝާ އަލީ އިބްރާހީމް ނަސީރުގެ ފަރާތުން ކުއްޖާއަށް އިސްތިރާހަތު ދިނުމަށް ރައްކާތެރިކޮށްދިނުމުގައި ފުރިހަމަ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އެފަރާތުން މަސައްކަތް ކުރަމުންގެންދާކަމަށާއި، ކުއްޖާގެ ބޮޑު މާމަ ކުއްޖާއަށް ފޯރުކޮށްދޭ ފުރިހަމަ ރިޢާޔަތް ކުރަމުންދާކަމަށާއި، އަޙްމަދު ޝަރީފް އާއި އައިޝާ އަލީ އިބްރާހީމް ނަސީރު އާއި ދެމެދު 2013 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން ވަކިވެފައިވީނަމަވެސް 2015 ވަނަ އަހަރުގެ ސެޕްޓެމްބަރު މަހާއި ހަމައަށް ގުޅިގެން އަޙްމަދު ޝަރީފް ދަރިފުޅު ބަލަހައްޓަމުން ގެން ބައްޕަ އިންޑިޔާއަށް އައިޝާ އަލީ އިބްރާހީމް ނަސީރު ވަޒީފާއަދާކުރުމުގައި ވާކަމަށާއި، އަޙްމަދު ޝަރީފް ދަރިފުޅު ބަލަހައްޓަމުން ކުރަމުންދާކަމަށް ކުރެއްވި ފާހަގަކުރައްވާފައި، ދެން އަޙްމަދު ޝަރީފްގެ އަތްދަށުގައި ބަލަހައްޓަމުންދާ ފަރާތުން ދަރިފުޅު ދިރިއުޅުއްވާ ގެއަކީ ބޭރުގެ ހިނގާލުމަކަށް ދިއުމަށް ސަލާމަތް ނޫން ތަނެއް ކަމަށާއި، މިނޫނަސް ޖުމްލަ ދަރިފުޅުގެ ބޭނުން ޒަރޫރީ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދަރިފުޅު ބޭނުންވާ ފަރާތުން، އަޙްމަދު ޝަރީފް ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤު ޤާނޫނުގައި ބަޔާންވެގެން ސަރަޙައްދު ބަލަހައްޓަމުން ނުދާކަމަށާއި، ދަރިފުޅު ދިރިއުޅުއްވާ ގެއަކީ ބަލިމަޑުކަން ނަގާ ސިއްޙީ ތަނެއްކަމަށްވާތީ ދަރިފުޅު އައިޝާ އަލީ އިބްރާހީމް ނަސީރު ބަލަހައްޓާކަމަށްވާނަމަ ބޭސްފަރުވާ ދިނުމާއި މިނޫނަސް ބޭނުންވާ ކަންކަމުގައި ފުރިހަމަ ޚިދުމަތްތައް ފޯރުކޮށްދެވޭނެ ކަމަށާއި، ދަރިފުޅު އަޙްމަދު ޝަރީފްގެ އަތްދަށުގައި ނުވަތަ ބައްޕަގެ ގާތުގައި ދިރިއުޅުއްވާތީ ދަރިފުޅު ބަލަހައްޓަމުން ދެން ހިފަހައްޓައިގެން އުޅެނީ ދަރިފުޅުގެ މަސްލަހަތަށް ބަލައިގެން ނޫންކަމަށާއި، 2015 ވަނަ އަހަރުގެ ސެޕްޓެމްބަރު މަހުގެ ފަހުން އަޙްމަދު ޝަރީފް ކުއްޖާ ބަލަހައްޓަމުން ދަނިކޮށް ކުރެއްވި، ސިޓީ ދޭއިރު ބަލަހައްޓާ ފަރާތުން ދަރިފުޅަށް ބޭސްފަރުވާ ދޭކަށް ނޫން ކަމަށާއި، ސިޓީ ފޮނުވުމުގެ ކުރިން އެކަން ބަލަހައްޓާ ފަރާތަށް ބަލަހައްޓަމުން ދެން ކުއްޖާގެ ބޭނުންތަކަށް ވަކިން ރިޢާޔަތްކުރިކަން ނުވަތަ ތަޙުޤީޤު ކުރެވިފައިނުވާކަމަށާއި، ދަރިފުޅުގެ ސިއްޙީ ބަލިތައް

ދުރަށް [illegible] އަޙްމަދު ދަރިފުޅު ކޮންމެ ދުވަހަކު އަދި ހަފުތާ ބަންދުގައިވެސް [illegible] ވަގުތުތަކުގައި ބައްދަލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު [illegible]، އަޙްމަދު [illegible] ދަރިފުޅުގެ [illegible] ލިބިދެވެންޖެހޭތަކާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/91 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤު ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 15 ވަނަ މާއްދާއާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2000 (ޢާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 41 ވަނަ މާއްދާ 42 ވަނަ މާއްދާގެ އަކުރު (ހ) އަދި (ބ) އަށް [illegible] ޤާނޫނީ ގޮތުން [illegible] ހަމަޖެހޭ [illegible] ކަމަށާއި، [illegible] އަދި ބައްޕަ އުފަންވި ދުވަހުން ފެށިގެން ވީއިރު ހަމައަށް 4 (ހަތަރެއް) އަހަރު ދުވަސް [illegible]، އެއީ [illegible] ދަރިފުޅުގެ [illegible] ބައްޕަ [illegible]، [illegible] ދަރިފުޅު [illegible] އަޙްމަދު [illegible]، [illegible] ދަރިފުޅު [illegible] އަޙްމަދު [illegible]، [illegible] ދަރިފުޅުގެ [illegible] ކަމަށާއި، ބައްޕަ [illegible] ދަރިފުޅު [illegible] ޤާނޫނީ [illegible] ދަރިފުޅު [illegible] ކަމަށާއި، [illegible] ދަރިފުޅު [illegible] އަޙްމަދު [illegible] ޚަރަދު އަޙްމަދު [illegible] ދަރިފުޅުގެ މަޞްލަޙަތު [illegible]

މިމަސްއަލައިގެ ޙަޤީޤަތްތަކުގެ [illegible] އަދި މާލީ [illegible]، ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2000 (ޢާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 40 ވަނަ މާއްދާ (ހ) ގައި ކުއްޖެއްގެ [illegible]، އަދި ޢާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 71 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible]، ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2000 (ޢާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 41 ވަނަ މާއްދާ ގައި [illegible] އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2000 (ޢާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 42 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible]، [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2000 (ޢާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނު) އާއި [illegible]

ޢާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ މަޞްލަޙަތުގައި ބާ ނަފްސާނީ ރިޢާޔަތް ކުރަނީ އެއްބަސްވެއެވެ
ތަޠުބީޤުކުރަންވާނެކަމާއި، ކުއްޖާގެ މަޞްލަޙަތު ސިއްޙަތާއި ކަށަވަރުކޮށްދިނުމަށް، އަދި ކުއްޖާގެ
މަޞްލަޙަތު ފުރިހަމަކޮށްދިނުމާއި ސިއްޙަތާއި ކަށަވަރުކޮށްދިނުމަށް، މަޞްލަޙަތުގެ ދަށުން ޙަޟާނަތު
ކުއްޖާގެ ތަރުބިއްޔަތު ބިޔަން ކުއްޖާގެ މަޞްލަޙަތުގެ ސިއްޙަތާއި އަޚުލާޤީގޮތުން ސިއްޙަތުން
ކަނޑައަޅާނެކަމާއި، އަދި މަޞްލަޙަތު ފުރިހަމަކޮށްދިނުމަށް ކަނޑައެޅިފައި ތިބި ކަނޑައަޅާނެ ކަނޑައެޅިފައިވާ
ސިއްޙަތުން ބަލައި ކަނޑައަޅާނެކަން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2000 (ޢާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 41 ވަނަ މާއްދާ
އާއި 42 ވަނަ މާއްދާ ތަޠުބީޤުކުރަންވާނެކަމާއި، މިކަމުގައި މަޞްލަޙަތުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާނެ ކަނޑައެޅިފައިވާ

[illegible]

ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2000 (ޢާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 41 ވަނަ މާއްދާ އާއި 42 ވަނަ މާއްދާ އަށް
ރިޢާޔަތްކޮށްގެންނެވެ،

ޚަދީޖާ ޢަލީ ޢާއިޝާގެ [illegible]

ނަންބަރު PRSSCD9 [illegible]

[illegible] ޚަދީޖާ ޢަލީ ޢާއިޝާ [illegible]

[illegible] ޚަދީޖާ ޢަލީ

ޢާއިޝާގެ [illegible] 7 (ހަތެއް) އަހަރާއި 4 (ހަތަރެއް) މަސްކަމުގައި ޚަދީޖާ ޢަލީ ޢާއިޝާގެ

[illegible] 163 [illegible] ޚަދީޖާ ޢަލީ ޢާއިޝާ [illegible]

[illegible] "[illegible]" [illegible]

[illegible] ޚަދީޖާ ޢަލީ ޢާއިޝާ [illegible]

[illegible]، ޚަދީޖާ ޢަލީ ޢާއިޝާ [illegible]

[illegible]

[illegible]

ފާހަގަކޮށްފައިވާހިނދު، މިކުއްޖާ މިހާރު ތަޢުލީމު ހާސިލުކުރަމުންދާ ކަންގަރޫ ކިޑްސް ޕްރީސްކޫލްތަކުގެ އޮބްސަރވޭޝަން އެންޑް އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓުން 2016 ވަނަ އަހަރުގެ ދިރާސީ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ޓާރމްގައި ސްކޫލަށް ހާޒިރުވާންޖެހޭ 100 ދުވަހުގެ ތެރެއިން 72 ދުވަހު ސްކޫލަށް ހާޒިރުކުރެވިފައިވާކަމާއި، މިރިޕޯޓުން މިކުއްޖާއަށް މިސްކޫލުން ފޯރުކުރާ އެންމެހާ ހަރަކާތްތަކުގައި ތަޢުލީމީ ދާއިރާއިން ޤާއިމުވެފައިވާ (established) ކުއްޖެއްކަން އެނގެމުންދާއިރު، ބަދަލުކުރުމަކީ އެސެސްމަންޓުތަކާއި ރިޕޯޓުތަކުގެ އެތެރޭގައި ބަލާއިރު، ދަރަޖާ އެއް އާދަޔާ މިކުއްޖާގެ އުމުރުގެ ކުދިންގެ ކުދިންނާ އަޅާބަލާއިރު އެކަށީގެންވާ ފެންވަރު ތަޢުލީމާއި ވިސްނުމާއި އަދި ދިމާވެދާނެ ކުއްޖާކަން ސަލާމަތުން އެނގެމުންދާތީ، ކުއްޖާގެ ޝަރުޢީ އުނދަގޫކަން ކުއްޖާކުރިއަރާފައިވާކަމާއި، 2015 ވަނަ އަހަރު ކުއްޖާ ސްކޫލަށް ހާޒިރުވާންޖެހޭ 155 (ސަތޭކަ ފަންސާސް ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރެއިން 72 (ހަތްދިހަ ދޭއް) ދުވަސް ހާޒިރުކުރެވިފައިވާކަމުގެ މަޢުލޫމާތު އެބައި ބުނެދެނީ ކުއްޖާއަށް ތަޢުލީމީ ދިނުމަށް ކުއްޖާގެ މަންމަ ބަލަހައްޓަމުންދާކަމާއި އަދި މިކަމީ ކުއްޖާގެ މަންމަ ކުއްޖާއަށް އަނިޔާވެރިކަމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ އަޅާނުލުމުގެ ގޮތުން ކަންތައްތަކެއްކުރާކަމުގެ ސާބިތުކޮށް އެނގެންނެތުމުން، މިކަމީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2000 (ޢާއިލާ ޤާނޫނު) ގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކުރާ "އަނިޔާވެރިކަން" ނުވަތަ "އަޅާނުލުން" މި ގޮތުގައި ބަޔާންކުރެވިދާނެކަމަށް ސާބިތުކޮށް ދައްކާފައިނުވާތީ،

ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2000 (ޢާއިލާ ޤާނޫނު) ގެ 41 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ސަބަބުތައް ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ހިމާޔަތް އުނިކުރެވޭނެ ޙާލަތުގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2000 (ޢާއިލާ ޤާނޫނު) 42 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ފަދައިން ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ހިމާޔަތް ބަދަލުކުރުމުގެ ގޮތުގައި ގޮތްތަކާއި ބަޔާނެވެ، ކުއްޖާގެ މަންމައަކީ ކުއްޖާގެ މަސައްކަތް ނޫން ހިނގާ ކަންކަމާއި ދިމާވުން އެއް މިކަމަކީ އެކަށީގެންވާކަމުގައި، ކުއްޖާގެ މަންމަ ކުއްޖާގެ ބެލުމަށް ބަލަހައްޓަމުންދާ ދިރިއުޅުން ތަން ބަލަހައްޓަމުންގެންދާކަން އުނިކަމެއް ދިމާވާ ގޮތަކަށް ކުއްޖާ ދިރިއުޅޭ ގެ ބަލަހައްޓަމުންދާކަން އެނގެންނެތުމާއި، ކުއްޖާގެ މަންމަ ދުރުހެލިވެފައިވާކަން އެނގެންނެތުމާއި، އަދި އިސްލާމް ބަލަހައްޓައިދިނުމުގެ ފަރާތުން ކުއްޖާގެ މަންމަ ކުއްޖާއާން

އަޅާނުލާކަން ނުވަތަ ކުއްޖާއަށް އަނިޔާވެރިވެފައިވާކަން [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށް ކުއްޖާގެ މަންމަ [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/HC-A/216 ޤަޟިއްޔާގެ [illegible] [illegible] 3 ވަނަ ނުކުތާގެ (ހ) (4 ވަނަ ސަފްހާ) ގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ފަދައިން ދަރިންގެ ޙަޟާނަތުގެ އަމާޒަކީ އެ ދަރިންގެ [illegible] އެ ދަރިންގެ [illegible] [illegible] [illegible] އެ ދަރިންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި ޤާނޫނީ [illegible] [illegible] [illegible] ޙަޟާނަތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2000 (ޢާއިލީ ޤާނޫނު) ގެ 40 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުއްޖާގެ މަންމަ [illegible] ކުއްޖާ [illegible] [illegible] ކުއްޖާ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ކުއްޖާ [illegible] [illegible] ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] [illegible] ކުއްޖާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުއްޖާ [illegible] [illegible] [illegible] ކުއްޖާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުއްޖާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] ކުއްޖާ [illegible] ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] 72 ވަނަ މާއްދާގައި ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުއްޖާގެ [illegible]

ހުކުމްކުރުމުގައި ކުއްޖާގެ މަޞްލަޙަތަށް އުނިކަމެއް އަތުވެދާނެކަމަށް ބެލޭ ފެންނަހެންކަމުގައި ހުރިނަމަ، ކުއްޖާގެ މަޞްލަޙަތަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ހަޟާނަތުގައި އިސްކަންދެވިފައިވާ ތަރުތީބުގެ މަތިން ކުއްޖާގެ ހަޟާނަތު އޮތުން ފޯރުކޮށް ހަވާލުކޮށްދިނުމުގައި ބަލަހައްޓަނީ، މަދަނީ އަދި ބައްޕަ ދ ކުއްޖާގެ ބަލަހައްޓާ ފަރާތް މ ކުއްޖާގެ މަޞްލަޙަތު އުނިކަމެއް ޖެހޭފަދަ ކަމެއް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ ފަދަ ހާލަތްތަކުގައި ނުވަތަ، ކުއްޖާގެ ހަޟާނަތު ކުއްޖާގެ މަންމަ ނުވަތަ ބައްޕަ ބަލަހައްޓަމުންދާ ސާބިތުކުރުމަށް ކުއްޖާގެ ހަޟާނަތު އޮތް ފަރާތްތަކާ މިސާލުތަކުން ކުއްޖާގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/52 ޤަޟިއްޔާއި 2011/HC-A/216 ޤަޟިއްޔާއި 2010/HC-A/53 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާކަން އުސޫލުތަކެއް، މިސާލު ބައްޓަންކުރެވިފައިވާ ރިޢާޔަތްކޮށް، ހަމަ އަދި މިހެން ހަޟާނަތު ކުއްޖާގެ ބެލުމަށް ފާހަގަކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާ ޝަރުޢީ އުސޫލުތަކާ، ޝަރުޢީ ހުކުމްތަކާ މި ޤަޟިއްޔާގައި ރިޢާޔަތްކޮށް އެ ހުކުމްތަކުގެ މަބާދިއުތަކާ ހިލާފަށް ކަމެއް ހުކުމްކޮށްފައިވާ ކަމަށް ދެކެވެއެވެ.

02- ނިސްބަތުން ޝަރީޢަތުގެ މިނަގަނޑު ކުރިން ދޫކޮށްފައިވާ ޤަޟިއްޔާގެ ނަންބަރު: 2099/Fm-C/2015

ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމް ކުރުމުގައިވެސް، އެޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމް ކުރުމަށް ބަލާފައިވަނީ ސާބިތު ނުކުތާތަކެއް ކުރިން އޮޅުވާލާ ދެންނެވި ބަހުން ޢަމަލު އެޤަޟިއްޔާ ދިރާސާކުރެވުނު ކަރުދާސް ފަރާތުގެ ބޭނުން ތަރަހަ ކުރިއަށް ނުކުތާތައް ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ އެ ކޯޓުގެ ހުކުމްގެ ތަފްޞީލުގައި ފާހަގަކުރައްވާފައެވެ. އޭގެ ތެރެއިން،

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ: ޗައިލްޑް އިންސްޕެކްޓަރ އާއި ސައިކޮލޮޖިސްޓް އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓުން ކުއްޖާއަކީ ބޮން ހިތުގެ މަސައްކަތް ސަބަބުން އުނދަގޫތަކާ ވާހަކަ ދައްކާ ގޮތުގައި (އޮޓިޒަމް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޑިސްއެބިލިޓީ) ކުއްޖާއަކަށް ސާބިތުވެއްޖެ، ކުއްޖާއަކީ އުނދަގޫ އެހީއާއި ތަރުބިއްޔަތު ތަރުބިއްޔަތު ޙާލަތުގައި ކުއްޖާއަށް ދިނުމަށް ކުރިއަރާފައިވާ ކުއްޖާއަށް ދީފައިވަނީ، އައިސްފާގެ މަސައްކަތް އެކަށީ ބިނާކުރި ކުއްޖާއަށް ދެއްކިދިނުމުގައި ނިސްބަތުން ބައްޕަ އާއި ސަލާމަތީ ނުވަތަ ސާބިތުވާކަން ނިންމުމުގައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2000 (އާއިލީ ޤާނޫނު) ގެ 41 ވަނަ މާއްދާ މިގޮތުން ކަމުން ބެލި ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ނުކުތާއެވެ.

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ: ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2099/Fm-C/2015 ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމް ސާބިތުވާން ހެކިބަސްތަކުގެ މައްޗަށް އެކަނި ބިނާކޮށް ހުކުމްއަށް ރިޢާޔަތްކުރަމުން ދިނުމުގައި އިހުމާލުވެފައިވާކަމަށް ބޭނުންވާ ނަތީޖާތައް ބަލައިނުލައްވައިފައިވާކަމާއި، މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން ފެމިލީ ކޯޓުން ހުށަހަޅާ ފަރާތުން އެއްވެސް ދަރިއެއްގައި ހުކުމްއަށް ރިޢާޔަތް ދިނުމުގައި ވިސްނަވާފައިވާ ވަކި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޤާނޫނުތަކާއި ޙައްޤުތައް އިސްކޮށްފައިވާކަމާއި، ހުކުމްގެ މަސްލަޙަތަށް ބަލާފައިނުވާކަމާއި ފެމިލީ ކޯޓުގެ އެކަށައެޅިފައިވާ ދަރިފުޅުގެ މަޞްލަޙަތު ނުބަލާ ހުކުމްގެ ގޮތް ދިނުމަށް އެކަށީގެން ނުވާކަމަށް ތަކުރާރުކޮށް ނުކުތާތަކެއް މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވަނީ އާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 40 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި 41 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި އާއިލާއާ ބެހޭ ޤާނޫނުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި ޝަރީޢަތުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނުކުތާއެވެ.

- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ: ކުރިޔަށް ބިޑެސް ފަދަ ސަބަބުތަކުން ތަފްސީލުކޮށްފައިވާ "އިޙްތިރާމްކުރަން އެނގޭ ދަރިފުޅު" އަށް ލިބޭ ޙައްޤުތައް މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން ނިންމަވާފައިވަނީ، މި ދަރިފުޅު ވިސްނުންތެރި ގޮތެއް ބަލައިގަނެވޭނެ އުމުރު ދަރިފުޅު ފެމިލީ ކޯޓަށް ދަރިފުޅުގެ ބައްޕަ ވިސްނުންތެރި ގޮތަކަށް ހަމަޖެހުން ދިނުމަށްޓަކައި އާއިލީ ޤާނޫނުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠުތައް ހިނގުމުގައި ބަލަހައްޓަންޖެހޭ ބައްޕައަށް ލިބިގެންވާ ޙައްޤު ނަގަނީ ގޮތުން ވަކިވެފައިވާ ކަމުގައި ބުނެ ފަހުން ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނުކުތާއެވެ.

- ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ: ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2099/Fm-C/2015 ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމް އެކު ދަރިއެއްގެ ހުކުމްގެ ތަރުބިއްޔަތުގައި އަދާކުރުމަށް ނަފަޤާ ބަލަހައްޓާ ދޭންޖެހޭ ޝަރީޢަތުން ނިންމަވާފައިވަނީ ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ވިސްނުންތެރިކަމުގެ ގޮތުން ހަމަޖެހުން ހަމަޖެހުން ވާއިރަށް ރިޢާޔަތް ކުރެއްވުމަށް ނުލައި ޝަރީޢަތުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 3 ވަނަ ނަންބަރާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނުކުތާއެވެ.

- ހަތަރުވަނަ ނުކުތާއަކީ: މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން ފެމިލީ ކޯޓުން ވަކި އަދި ނިންމަވާފައިވަނީ، ވަކި އަދި ތަރުބިއްޔަތު ޝަރީޢަތުގެ މަޞްލަޙަތު ސާބިތުކޮށްދޭން އެކަމަށްވާތީ ގޮތް ސާބިތުނުވެ ބުނާ ތަރުބިއްޔަތު ވާން ހުށަހެޅުން ނުވަތަ މައްސަލަ ނިންމުން އިނގި ވެސް މިކަމަށް ބައްޕައަށް

ކޯޓުއަޑުއެހުމުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާއިން ލިބިދޭ އިންސާފުން ޝަރީޢަތް ހިންގުމުގެ ޙައްޤު ހަނިވެގެން ދިޔަ ކަމެއް ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރެވޭކަމެއް ނުފެނެއެވެ.

03- މިމައްސަލައާއި ގުޅިގެން ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2099/Fm-C/2015 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ހިނގުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުތަކާއި، އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމުން އަރިހުން ފޮނުވާފައިވާ ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކާއި، އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އިބްތިދާއީ ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ސަބަބުތަކާއި، ތަފްސީލުކޮށް ޝަރީޢަތުގެ ގޮތް ބަލައިގަތުމަށް ބަލާފައިވާ މިންވަރާއި، މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ލިޔެކިޔުންތައް ބެލުމަށްފަހު އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

(ހ) އަބްދުލް ޢަލީ އާއި ޢާއިޝާ ޢަފީފާ އިބްރާހީމް ނަސީމާއާ ދެމެދުން ކާވެނިކުރީ 21 އޮގަސްޓު 2011މ./ 21 ރަމަޟާން 1432ހ. ގައި ކަމާއި، އެ ދެމީހުންގެ ދަރިއެއް އާއިލާގެ ހަޟާނަތު ފިރިހެނުން އަބްދުލް ޢަލީ އާއި ޢާއިޝާ ޢަފީފާ އިބްރާހީމް ނަސީމާގެ ދެމެދުން އަބްދުލް ޢަލީ ދަރިފުޅުގެ ހަޟާނަތު ދެމީ ޢާއިޝާ ޢަފީފާގެ ހަވާލުގައި ކަމަށާއި، ދަރިފުޅުގެ ޙައްޤުގައި އަބްދުލް ޢަލީ ހަވާލުކުރަންޖެހޭ ނަފަޤާގެ ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2099/Fm-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި ދަޢުވާ ކުރިއަށްގެންދިޔަކަން އެނގެން އޮވެއެވެ.

(ށ) އަބްދުލް ޢަލީ ޢާއި ޢާއިޝާ ޢަފީފާ އިބްރާހީމް ނަސީމާއާ ދެމެދުން ވިހެއްދެވި އަންހެން ދަރިފުޅު ޢާއިޝާ ޢަފީފާގެ ހަޟާނަތުގައި ދިރިއުޅުއްވާ ޢަލީ އިބްރާހީމް ނަސީމާގެ ދަރިފުޅުގެ ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2099/Fm-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި އަބްދުލް ޢަލީ ދައްކާ ނަފަޤާގެ އަދަދު ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލާފައިވާ ގޮތާއި ދަރިފުޅުގެ ހަޟާނަތު ހަވާލުވެފައިވާ އަންހެން އިސްތިޢުނާފީގެ އާމްދަނީގެ މިންވަރު ބަލާނެ ގޮތް ނަންބަރު 4/2000 (ޢާއިލާގެ ޤާނޫނު) ގެ 40 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަދި އެޤާނޫނުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގައި ދަރިފުޅުގެ ޙައްޤު ގެއްލުނު ގޮތަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ، އެގޮތުން؛

(ނ) ދަރިފުޅު ހަވާލުވުމުގައި ޖެހޭ ނަފަޤާގެ މަސައްކަތްކުރާ މީހެއް، ނަފަޤާގެ މުޅިއަދަދު ނޫން ފިޔަވައި ހަވާލުކުރުމާއި؛

([illegible]) [illegible]

([illegible]) [illegible]

([illegible]) [illegible]

([illegible]) [illegible]

[illegible]

[illegible]

([illegible]) [illegible] 71 [illegible]

ފުރަތަމަ ފަރާތަކީ، ކުއްޖާގެ މަންމަކަމާއި؛

ދެވަނަ ފަރާތަކީ، ކުއްޖާގެ ނާނަ (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ މަންމަ) ކަމާއި؛

ތިންވަނަ ފަރާތަކީ، ކުއްޖާގެ ބައްޕަކަން [illegible] [illegible]، ކުއްޖާގެ ޙަޟާނަތުގެ ތަރުތީބުން އެންމެ [illegible] [illegible] ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 72 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] [illegible].

(ށ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2000 (ޢާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 40 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/HC-A/75 ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2000 (ޢާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 40 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible]

ޢާއިޝާ ޢަލީ އިބްރާހީމް ހަސަނާއަށް ދިނުމަށް ޝަރީޢާ އަޙްމަދު ޢާރިފް އެންމެ ފަހުން ވަޞިއްޔަތް ކޮށްފައިވާތީ ވަޞިއްޔަތުން ލިބޭނެކަމަށް ކަނޑައެޅިފައި ނުވާތީ ޢާއިޝާ ޢަލީ އިބްރާހީމް ހަސަނާއަށް އަނިޔާވެރި ގޮތެއް ނިންމާފައިވާތީ،

އެހެންކަމުން، ކޯޓުގެ ފަރާތުން ދިނުމަށް ބަޔާންކުރި ނުކުތާ ހުރިހާ ބައްޓަން ކޮށްފައިވާ ކަމަށް ސާބިތުކުރެވިފައިނުވާތީ، ކޯޓުގެ ބަޔާންކުރި ކޯޓުގެ ފަރާތުން ޝަރީޢަތުން ނިންމާފައިވާ ކަމަކީ ކޯޓުގެ ފަރާތުން ދެކުނު ހަރުކަށި ބައިވަރު ނިންމާފައިނުވާ ކަމެކެވެ.

މިހެ، ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2099/Fm-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި ކޮށްފައިވާ ޙުކުމަށް ބަދަލުގެނައުމަށް ހަދަ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް މިމައްސަލަ ބަލާ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އެއްބަސްވުމުން ނިންމައިފިމެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، މިސްލު ބަޔާންކުރެވުނު ނުކުތާތަކަށްޓަކައި ބަލާއިރު އެއްބަސްވުމުގައި ކަނޑައަޅަން ބަލާފައި، ޢަބްދުﷲ ޢާރިފް އާދަމް ޢާއިޝާ ޢަލީ އިބްރާހީމް ހަސަނާއި ދިނުމުން ކުރެވުނު 21 އޮގަސްޓް 2011މ./ 21 ރަމަޟާން 1432ހ. ގައި ޝަރީޢާ އަންނަން ދަރި ޝަރީޢާ އަޙްމަދު ޢާރިފްގެ ބައްޕަގެ ޙައްޤުގެ ބަޔާން ކުރި ޖައްސާ އަޙްމަދު ޢާރިފާއި ތަރިކައިން ޙައްޤުވާ ތަރިކަ ބަހާފައިވާ ގޮތް ނިންމުމަށް ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ގޮތަށް ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2099/Fm-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި ކޮށްފައިވާ ޙުކުމް ބަދަލުގެނައުމަށް ސަބަބެއް ނެތުމުން މިމައްސަލަ ބަލާ ހައިކޯޓުގެ ހުރިހާ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކޮށްފައިވާ ޙުކުމް ކަށަވަރުކުރީމެވެ.